

Uchwała Nr 4200/III/34/2020

III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 16 stycznia 2020r.

w sprawie opinii o możliwości sfinansowania deficytu przyjętego w uchwale budżetowej na 2020 rok Miasta Rybnika

Na podstawie art. 246 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z 2018 r. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 1622 i 1649) oraz art. 19 ust. 2, art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a ł a**, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z wyrażoną w uzasadnieniu uwagą** opinię o możliwości sfinansowania deficytu w wysokości 131.539.118,99 zł, przedstawionego w uchwale budżetowej na 2020 rok Miasta Rybnika.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W uchwale Rady Miasta Rybnika Nr 271/XVII/2019 z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu Miasta Rybnika na 2020 rok deficyt budżetowy, ustalony jako różnica między dochodami a wydatkami wynosi 131.539.118,99 zł.

Jako źródła pokrycia tego deficytu wskazano przychody pochodzące z kredytów. Wskazane źródło pokrycia deficytu budżetowego jest zgodne z art. 217 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zgodnie z § 3 ust. 2 ww. uchwały na 2020 rok ustalono przychody w łącznej wysokości 132.686.947,99 zł, w tym:

- 1) § 952 przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym 107.539.118,99 zł,

2) § 953 przychody z zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku zagranicznym 24.000.000 zł.

Skład Orzekający w tym miejscu wskazuje, że suma kwot wskazanych w ww. zapisie uchwały budżetowej przychodów z pożyczek i kredytów zaciągniętych na rynku krajowym i rynku zagranicznych wynosi 131.539.118,99 zł, co oznacza, iż jest ona o 1.147.829 zł za niska w stosunku do uchwalonej ogólnej kwoty przychodów. W budżecie Miasta przesłanym w systemie Bestia wskazano natomiast ww. kwoty przychodów w prawidłowej wysokości, których suma odpowiada ogólnej kwocie przychodów (§952 – 108.686.947,99 zł, §953 – 24.000.000 zł). Kwoty pożyczek i kredytów wskazane w § 3 ust. 2 uchwały budżetowej są więc nieprawidłowe.

Z uchwalonej struktury budżetu Miasta na 2020 rok wynika, że przychody z planowanych do zaciągnięcia w 2020 roku kredytów i pożyczek (132.686.947,99 zł) zostaną przeznaczone na: pokrycie planowanego deficytu budżetu (131.539.118,99 zł) oraz na spłaty otrzymanych krajowych kredytów i pożyczek (1.147.829 zł).

Ze sporządzonej prognozy kwoty długu na lata 2020-2046, stanowiącej element wieloletniej prognozy finansowej wynika, że zaciągając w 2020 r. zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek, mające służyć pokryciu deficytu oraz spłacie otrzymanych kredytów i pożyczek, Miasto spełni – przy przyjętych założeniach planistycznych – relację, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Zaplanowany na 2020 rok wysoki poziom deficytu budżetowego i tym samym wzrost poziomu zadłużenia mają związek z wysokimi wydatkami inwestycyjnymi Miasta zaplanowanymi na 2020 r. w wysokości 224.394.476,07 zł, obejmującymi (zgodnie z Objasneniami do WPF) w przeważającej części wydatki na inwestycje wieloletnie, w tym na budowę Regionalnej Drogi Racibórz – Pszczyzna na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik (66.610.635,89 zł).

W uchwalonym budżecie Miasta Rybnika na 2020 rok przewiduje się osiągnięcie nadwyżki operacyjnej (dodatniej różnicy między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi) w wysokości (+) 14.525.382,01 zł, a zatem spełniony został wymóg wynikający z art. 242 ustawy o finansach publicznych. W poprzednich latach budżetowych Miasto osiągało nadwyżki operacyjne w znacznych wysokościach: w 2016 r. (+) 70.955.164,27 zł, w 2017 r. (+) 53.186.224,28 zł, w 2018 r. (+)

84.653.641,88 zł. Według prognozy wykonania, wskazanej w wieloletniej prognozie finansowej, w 2019 r. nadwyżka operacyjna budżetu Miasta wyniesie (+) 12.737.123,90 zł.

Skład Orzekający dokonuje oceny założonego w budżecie deficytu łącznie z oceną projektu wieloletniej prognozy finansowej i wskazuje na wyrażoną w opinii w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu uwagę w zakresie możliwości spłaty zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia kredytów.

Wobec dokonanych ustaleń, zdaniem Składu Orzekającego, Miasto ma aktualnie możliwość uzyskania środków finansowych ze wskazanych źródeł, w wysokości zapewniającej pokrycie założonego deficytu budżetu roku 2020.

Biorąc pod uwagę powyższe orzeczono jak na wstępie.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do pełnego składu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

**Przewodnicząca
III Składu Orzekającego**

Teresa Jarczyk

Uchwała Nr 4200/III/35/2020

III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej

w Katowicach

z dnia 16 stycznia 2020r.

w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Miasta Rybnika, wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.), art. 19 ust. 2 i art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137) III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach **u c h w a l a**, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną z uwagą** opinię o prawidłowości planowanej kwoty długu Miasta Rybnika, wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Na podstawie przyjętej przez Radę Miasta Rybnika uchwały Nr **270/XVII/2019** z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Rybnika oraz uchwały Nr 271/XVII/2019 z dnia 12 grudnia 2019 r. w sprawie budżetu Miasta Rybnika na 2020 rok, III Skład Orzekający ustalił, co następuje:

Przedłożona prognoza kwoty długu obejmuje okres, na który zaciągnięto i planuje się zaciągnąć zobowiązania finansowe, co jest zgodne z art. 227 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.

Prawidłowość planowanej kwoty długu Miasta Rybnik na lata 2020-2046 Skład Orzekający ocenił również pod kątem relacji z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 2500) ustalana na lata 2020-2025 relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat i wykupów określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, do planowanych dochodów bieżących budżetu nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji dochodów

bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu.

Zgodnie z powołanym wyżej art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, mającego zastosowanie do wyliczenia relacji od 2026 roku - organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- 1) spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, w tym odsetkami od kredytów i pożyczek,
- 2) wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90 wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90, w tym odsetkami i dyskontem od tych papierów,
- 3) spłat rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1, z wyłączeniem rat zobowiązań określonych w art. 91 ust. 3 pkt 1, wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2, innych niż określone w pkt 1,
- 4) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji – do planowanych dochodów bieżących budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu.

Zgodnie z uchwaloną Wieloletnią Prognozą Finansową (poz. 6) kwota zadłużenia Miasta Rybnika według Wykonania 2019 r. wyniesie 247.274.206,20 zł. W 2020 roku planuje się wzrost zadłużenia Miasta do kwoty 378.813.325,19 zł, co będzie stanowiło 39,6% rocznych dochodów Miasta. Począwszy od 2021 r. planuje się stopniowe zmniejszanie długu, aż do jego redukcji z końcem 2045 r.

Na wzrost zadłużenia Miasta wpływ mają wysokie wydatki majątkowe Miasta zaplanowane na 2020 r. w wysokości 224.394.476,07 zł, obejmujące (zgodnie z Objasnieniami do WPF) w przeważającej części wydatki na inwestycje wieloletnie, w tym na budowę Regionalnej Drogi Racibórz – Pszczyzna na odcinku przebiegającym przez Miasto Rybnik (66.610.635,89 zł).

Jako źródło spłaty zadłużenia Miasta oraz pokrycia deficytu budżetowego w 2020 roku (-)131.539.118,99 zł zaplanowano przychody z tytułu zaciąganych pożyczek i kredytów w łącznej wysokości 132.686.947,99 zł.

W kolejnych latach Prognozy (2021-2046) źródłem spłaty zadłużenia Miasta mają być nadwyżki budżetowe zaplanowane do osiągnięcia w wysokościach odpowiadających planowanym spłatom kredytów i pożyczek (np. w roku 2021 – w kwocie 12.029.981,58 zł, w roku 2026 – w kwocie 15.687.799 zł, w 2033 r. – w kwocie 24.187.801 zł) W ww. okresie Prognozy (2021-2046) rokrocznie planuje się osiągać nadwyżki budżetowe w wysokości powyżej 12 mln zł,

z wyjątkiem roku 2022, w którym zaplanowano nadwyżkę w wysokości 9.979.096,61 zł. W poprzednich latach budżetowych, zgodnie ze złożonymi sprawozdaniami Rb-NDS, w wykonaniu budżetów Miasta występowały nadwyżki budżetowe, np. w 2015 r. (+) 74.580.644,50 zł, w 2016 r. (+) 15.165.029,05 zł, a także wysokie nadwyżki operacyjne np. w 2016 r. (+) 70.955.164,27 zł, w 2017 r. (+) 53.186.224,28 zł, w 2018 r. (+) 84.653.641,88 zł.

W całym okresie Prognozy (2020-2046) nie planuje się osiągnąć przychodów z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych i z wolnych środków.

Prognoza kwoty długu została sporządzona z zachowaniem wymogu, o którym mowa w art. 243 ust.1 ustawy o finansach publicznych, przy czym Skład Orzekający postanowił w tym zakresie sformułować następującą uwagę:

- Uwzględniając planowane na 2020 rok zwiększenie poziomu zadłużenia Miasta do kwoty 378.813.325,19 zł (39,6% rocznych dochodów), Skład Orzekający wskazuje na potrzebę zachowania realności nadwyżek budżetowych planowanych do osiągnięcia od 2021 r., gdyż począwszy od tego roku nadwyżki te w całości mają być przeznaczane na spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek. Na potrzebę tą wskazano także w Objaśnieniach do WPF w odniesieniu do nadwyżek operacyjnych budżetu. W Objaśnieniach tych stwierdzono: „*Istotne znaczenie dla stabilizacji finansowej Miasta i jego rozwoju ma wysokość nadwyżki operacyjnej (różnica pomiędzy dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi). W projekcie budżetu na 2020 rok nadwyżka operacyjna wynosi 14.525.382,01 zł, tj. 1,66% dochodów bieżących. W trakcie roku będą czynione starania, aby jej wysokość w wykonaniu osiągnęła wartość optymalną, tj. około 80 mln zł (9% dochodów bieżących).*” Powyższa uwaga dotycząca realności osiągnięcia nadwyżek budżetowych i nadwyżek operacyjnych ma istotne znaczenie w spełnianiu przez Miasto Rybnik wskaźnika z art. 243 ustawy o finansach publicznych. Skład Orzekający wskazuje, że w latach 2024-2025 wskaźnik ten oscyluje na niskim poziomie (adekwatnie 0,94 i 0,90 punktów procentowych), zaś w latach Prognozy 2026-2035 na poziomie od 1,13 do 1,56 punktów procentowych.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, Skład Orzekający zaopiniował planowaną kwotę długu Miasta Rybnika jak w sentencji.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do pełnego składu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

**Przewodnicząca
III Składu Orzekającego**

Teresa Jarczyk